

Aktieägarstatistik

2002

FM0201

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Finansmarknad

A.2 Statistikområde

Aktieägarstatistik

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Beställare

Myndighet/organisation:

Finansinspektionen

Box 7831

103 98 STOCKHOLM

Kontaktperson: Brita Åberg, Kreditmarknadsavdelningen

Telefon: 08-787 800

Telefax: 08-241 335

e-post: brita.aberg@fi.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation:

Statistiska centralbyrån, SCB

Box 24 300

104 51 STOCKHOLM

Kontaktperson: Karl Magnusson, ES/FM

Telefon: 08-5069 4504

Telefax: 08-5069 4571

e-post: karl.magnuson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Ej relevant

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i Lag om den officiella statistiken (SFS 2001:99) och Förordning om den officiella statistiken (SFS 2001:100).

SCB har tillstånd av Datainspektionen för att få inrätta och föra personregistret "Börsaktieägarregister" enligt Datainspektionens beslut 1984-01-19, Dnr 2110-83.

A.8 Gallringsföreskrifter

Personuppgifter gallras när uppgifterna inte längre behövs för sitt ändamål (SFS 2001:99). Uppgifter över person- och organisationsnummer avidentifieras i det material som SCB lagrar och kassetter med grunddata återsänds till VPC AB. När en produktionsgenomgång är avslutad arkiveras det avidentifierade resultatet. 1993-1998 finns stordatorfiler arkiverade i form av aktieregister och bolagsregister.

A.9 EU-reglering

Någon direkt EU-reglering finns inte för statistik över ägande av aktier i noterade bolag. Statistiken utgör underlag till finansräkenskaperna och tillgodoser behovet av uppgifter om förmögenhet i aktier i noterade bolag. Framställningen av finansräkenskaperna regleras av EU förordningen ENS 95 (EG) No 2223/96.

A.10 Syfte och historik

Statistiken har producerats årligen sedan 1983, och fr.o.m. år 2000 framställs statistiken halvårsvis. Syftet med statistiken är att visa strukturen för ägandet av aktier i noterade bolag över tiden, samt att förse finans- och nationalräkenskaperna med underlag till uppgifter om förmögenhet och sparande.

Aktieägarstatistiken visar olika samhällssektors innehav av aktier i noterade bolag uttryckt i miljoner kronor samt deras röstandelar i bolagen. Statistiken belyser även olika samhällssektors ägande på olika marknadsplatser, utländska ägare fördelade på de enskilt största ägarländerna, aktieägarnas fördelning efter ålder och kön, andelen aktieägare i befolkningen, genomsnittliga portföljstorlekar, uppgifter om förvaltar- respektive direktregistrerade VP-konton samt antal noterade bolag fördelade på olika marknadsplatser.

A.11 Statistikanvändning

Den främsta användaren av statistiken är SCB:s finansräkenskaper, men även aktörer på finansmarknaden, forskare och media.

A.12 Uppläggning och genomförande

VPC AB har tillstånd som auktoriserad central värdepappersförvarare. Enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument finns bestämmelser om kontoföring i avstämningsregister av äganderätt till aktier och andra finansiella instrument. Två gånger om året, per den sista juni respektive december, producerar SCB statistik över ägandet av aktier i noterade bolag baserat på VPC AB:s register. Dels erhålls ett bolagsregister med uppgifter om emittenten, dels ett ägarregister med uppgifter om innehav per ISIN-kod och om direkt- respektive förvaltarregistrerat ägande. Det senare innehåller också en specifikation av slutlig ägare via förvaltare. Uppgifter om förvaltarregistrerad slutlig ägare saknas för de fall där summan av det ägda antalet aktier i ett bolag understiger 501 aktier, samt de fall där utländsk förvaltare inte lämnar uppgift om slutlig ägare eftersom utländska förvaltare inte omfattas av uppgiftskyldighet om slutlig ägare.

Marknadsvärden beräknas med hjälp av aktiekurser från respektive marknadsplats för referenstidpunktens sista börsdag.

För sektorklassificering av ägarerna matchas VPC:s ägarregister mot SCB:s företagsdatabas (FDB) i vilken alla organisationsnummer tilldelats en sektorkod enligt Standard för institutionell sektorindelning, INST 2000. Klassificeringen av aktieägarna till olika samhällssektorer är från och med 1999 anpassad till ENS 95, det europeiska systemet för nationella och regionala räkenskaper, rådets förordning (EG) nr 2223/96.

Redovisade sektorer bygger på "Standard för institutionell sektorindelning", INST 2000:

Icke-finansiella företag

Finansiella företag

Banker, kreditmarknadsbolag m.fl.

Investmentbolag

Värdepappersfonder

Försäkringsföretag och pensionsinstitut

Offentlig sektor

Staten

Kommunal sektor

Socialförsäkringsfonder

Hushåll

Icke-vinstdrivande organisationer

Företagens

Hushållens

Utlandet

Även om Standard för institutionell sektorindelning, INST 2000, i allt väsentligt bygger på samma grundprinciper som tidigare (1968 års) standard, är den nya sektorindelningen inte fullt ut jämförbar med den tidigare standarden. Det innebär att det inte går att konstruera en enkel och hanterbar nyckel för översättning dem emellan. Av denna anledning beskrivs i det följande de övergripande skillnaderna mellan den nya och den gamla indelningen. Detaljeringsgraden har ökat främst inom sektorerna Finansiell företagssektor, Statlig sektor, Kommunal sektor, Hushåll samt Utlandet. I synnerhet har den finansiella företagssektorn varit föremål för en mycket långtgående uppdelning jämfört med motsvarande huvudsektor i tidigare standard.

Mellan Icke-finansiell företagssektor och Finansiell företagssektor har en viss omfördelning av enheter ägt rum. Finansiella serviceföretag som i 1968 års standard ingick i huvudsektorn Icke-finansiella företag har i den nya standarden förts till Finansiell företagssektor där de bildar en egen undersektor. Vidare fanns i den tidigare huvudsektorn Icke-finansiella företag en delsektor benämnd Företags intresseorganisationer m.m., i vilken ingick såväl icke-finansiella som finansiella företags icke-vinstdrivande organisationer. Denna delsektor har i den reviderade standarden delats upp så att Icke-finansiella företags icke-vinstdrivande organisationer bildar en undersektor till Icke-finansiell företagssektor medan Finansiella företags icke-vinstdrivande organisationer bildar en undersektor till Finansiell företagssektor. Pensionsstiftelser och understödsföreningar som ingick i den tidigare delsektorn Företags intresseorganisationer m.m. har i den nya standarden förts till den finansiella företagssektorn där de tillsammans med finansiella företags pensionsstiftelser och understödsföreningar bildar en särskild delsektor inom undersektor

Försäkringsföretag och pensionsinstitut.

Det som tidigare gick under benämningen Offentlig förvaltning har delats upp i tre sektorer, Statlig sektor och Kommunal sektor, med under- och delsektorer, samt Socialförsäkringsfonder. På grund av Svenska kyrkans skiljande från staten år 2000 har den tidigare delsektorn Kyrklig kommunal förvaltning ingen motsvarighet i den nya standarden. De allmänna försäkringskassorna som tidigare ingick i delsektorn Socialförsäkring ingår nu i Statlig sektor. Den tidigare huvudsektorn Hushåll har delats upp i två sektorer, Hushåll och Hushållens icke-vinstdrivande organisationer. I sistnämnda sektor har två undersektorer och två delsektorer bildats som följd av Svenska kyrkans skiljande från staten och lagen om registrerade trossamfund. Undersektorn Hushållens icke-vinstdrivande organisationer utom registrerade trossamfund utgör en renodling av de hushållsanknutna organisationer som tidigare ingick i huvudsektorn Ideella föreningar, stiftelser etc. vilken även innehöll offentliga stiftelser.

Samtliga personnummer klassificeras som tillhörande hushållssektorn. Personnummer som är juridiska personer tillförs hushållssektorn. Icke-vinstdrivande organisationer som är knutna till företagssektorn t.ex. arbetsgivar- och branschorganisationer, personal-, forsknings- och utbildningsstiftelser räknas till företagssektorn. Till hushållens icke-vinstdrivande organisationer hör fackföreningar, politiska partier, fritids- och idrottsföreningar, konsumentorganisationer, registrerade trossamfund inklusive svenska kyrkan, välgörenhets- och hjälporganisationer m.fl.

Från och med 1999 följer avgränsningen av vad som räknas som noterad aktie Riksskatteverkets (RSV) definition i deklarationsanvisningarna. Se RSV:s skrivelser 981118, Begreppet marknadsnoterad, RSV dnr. 10145-98/900.

År 2002 omfattar statistiken följande marknadsplatser och listor; OM Stockholmsbörsen, AktieTorget Aktiebolag, Nordic Growth Market NGM Aktiebolag (f.d. SBI marknadsplats), Nya Marknaden och Göteborgslistan. Statistiken omfattar även onoterade aktieserier i noterade bolag. Exempel på sådana kan vara serier med hembudsklausul.

Statistiken omfattar fr.o.m. år 2000 värdepapperstyperna svenska aktier (AK) och svenska depåbevis (SDB) samt även utländska aktier som är marknadsnoterade i Sverige. Tidigare omfattade statistiken endast svenska aktier.

Maskinell bearbetning av materialet görs i C/S miljö och bearbetas till publiceringsfärdiga tabeller i Excel.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

-

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Ägandet av aktier i bolag noterade på svensk marknad fördelade på olika samhällssektorer per sista dagen i referensmånaden. Se A.12 för definition av noterade bolag .

1.1.1 Objekt och population

Objektet är aktier i bolag noterade på svensk marknad. Populationen är fr.o.m. år 2000 samtliga aktier i svenska noterade bolag, svenska depåbevis samt aktier i utländska bolag som är noterade på svensk marknad. Observera att här ingår även sådana aktieserier i noterade bolag som inte handlas på marknaden, t.ex. sådana med hembudsklausul.

1.1.2 Variabler

Variabler för aktier:

- marknadsplats
- lista
- noterad aktie
- onoterad aktieserie i noterat bolag

Variabler för ägare:

- hemland
- sektortillhörighet
- ålder och kön (i förekommande fall)
- ägande på marknadsplats/lista
- röstvärde
- direkt- respektive förvaltarregistrerade VP-konton

Variabler som hämtas från FDB är:

- sektortillhörighet enligt institutionell standard klassificering, INST 2000,
- juridisk form

Beräknade variabler:

- Viss sektors röstandel beräknas som sektorns antal röster inom ett bolag dividerat med bolagets totala antal röster, multiplicerat med bolagets totala värde (MKR) dividerat med värdet av samtliga noterade bolag.
- Värdet av en viss sektors innehav beräknas per ISIN-nr genom antalet aktier multiplicerat med börskurs. För de ISIN-nr som saknar börskurs, skattas värdet utifrån den lägsta kursen för annat ISIN-nr som finns noterad inom samma aktiebolag (organisationsnummer).

1.1.3 Statistiska mått

Summor, antalsuppgifter, medelvärden, medianer samt procentuella andelar.

1.1.4 Redovisningsgrupper

- ägarsektor
- noterade och onoterade aktieserier i noterade bolag
- ägarsektor på marknadsplats och lista
- de största enskilda ägarländerna och vissa ländergrupper (adressland för direktägaren alternativt förvaltarens nationalitet)
- hushållens direktägda aktier fördelade på ålder och kön
- andelen aktieägare i befolkningen samt genomsnittlig portföljstorlek
- direkt- respektive förvaltarregistrerade VP-konton
- antalet bolag på respektive marknadsplats och lista

1.1.5 Referenstider

Fr.o.m. år 2000 uppgifter per sista juni respektive sista december. Tidigare endast per sista december.

1.2 Fullständighet

Statistiken omfattar ägandet av samtliga aktier i bolag noterade på svensk marknad, dvs. även onoterade aktieserier i noterade bolag, svenska depåbevis och utländska aktier noterade på svensk marknad. Beskrivning av vad som betraktas som noterat bolag på svensk börs, auktoriserad marknadsplats eller annan regelbunden notering och publicering görs enligt RSV:s definition, se A.12. Statistiken omfattar inte aktier i onoterade bolag.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten är god totalt sett, bl.a. beroende på att statistiken bygger på registeruppgifter. Främsta orsaken till osäkerhet ligger i felaktig eller ofullständig rapporteringen från förvaltare och värdepappersbolag till VPC och felaktigheter i Företagsdatabasens, FDB:s, sektorkoder. Modellantaganden utgör en källa till osäkerhet i skattningen.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Eftersom denna statistik är en totalundersökning existerar inga urvalsfel.

2.2.2 Ramtäckning

Inga ramtäckningsproblem föreligger

2.2.3 Mätning

Uppgifterna om antal aktier per ägare och per emittent levereras från VPC på datamedia till SCB. Ägarna matchas med hjälp av organisations- och personnummer med uppgifter från Företagsdatabasens, FDB för att erhålla sektortillhörighet. Felaktigheter kan uppstå beroende på brister i klassificering av sektor och bransch i FDB. Felkällan bedöms dock vara liten.

2.2.4 Svartsbortfall

Ej relevant.

2.2.5 Bearbetning

Antalet manuella bearbetningar har minskats avsevärt med den nya systemlösningen och felaktigheter i bearbetning bedöms därför som liten.

Brister i rapporteringen förekommer från förvaltaren om den slutlige ägaren, vanligen underrapportering av slutlig ägare men även fiktiva organisations-/personnummer förekommer. Utländska förvaltare redovisar inga slutliga ägare, eftersom något krav på sådan rapportering inte finns.

Visst mått av subjektiv klassificering av sektor förekommer, eftersom fiktiva organisations-/personnummer för aktieägare inte kan sektorklassificeras maskinellt, utan sektorklassificeras manuellt, huvudsakligen utifrån namn och

adress.

Uppgifter om slutlig ägare från förvaltarna innehåller ofullständiga eller felaktiga landkoder. Dessa har försetts med landkod okänd och värdet har tilldelats utländsk ägarsektor.

2.2.6 Modellantaganden

Åren 1994-1998 saknas uppgifter om slutlig ägare till samtliga innehav understigande 501 aktier inom ett bolag. Dessa aktieposter har schablonmässigt förts till 95 procent av värdet till hushållssektorn medan resterande 5 procent förts till sektorn för icke-finansiella företag.

Fr.o.m. år 1999 saknas uppgifter om slutlig ägare till förvaltarregistrerade innehav understigande 501 aktier. Värdet för dessa innehav fördelas proportionellt mellan hushållssektorn och hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Fr.o.m. år 2000 erhålls uppgifter om svenska depåbevis och utländska aktier noterade på svensk marknadsplats. Uppgifter om slutlig ägare saknas från utländsk förvaltare. För sektorfördelning av dessa aktier görs en proportionell fördelning över samtliga samhällssektorer.

Värdet av onoterade aktieserier i noterade bolag är skattat eftersom dessa saknar noterad kurs. De onoterade serierna antas ha en kurs lika med lägsta kurs för bolagets noterade serie per den sista i referensmånaden.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Mellan 1983-1999 har statistiken framställts årsvis. Fr.o.m. år 2000 framställs statistiken halvårsvis, per sista juni och sista december.

3.2 Framställningstid

T.o.m. 1998 har framställningstiden varit ca 6 månader efter referenstidpunkt. I och med det nya systemet har produktionstiden minskats till ca 2 månader.

3.3 Punktlighet

Ett nytt datasystem har tagits i bruk från och med statistiken avseende 1999. En kraftig uppsnabbning av den löpande produktionen har skett från och med publiceringen av ägandet i juni 2001. Punktligheten är god.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

De aktier och marknadsplatser som statistiken omfattar har utökats under åren som den framställts i takt med värdepappersmarknadens expansion. Till en början omfattades enbart Stockholmsbörsens A-lista och utökades därefter till samtliga listor på Stockholmsbörsen, och sedan 1998 ingår även andra viktiga marknadsplatser. Se A.10. Utökningen innebär en obetydlig påverkan på jämförbarheten över tiden.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Total jämförbarhet av förmögenheten i aktier i bolag noterade på svensk marknadsplats för olika samhällssektorer.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Statistiken ingår som en del i Finansräkenskaperna för finansobjektet noterade aktier. Inkomst och förmögenhetsstatistiken omfattar bl.a. förmögenhet i aktier, som baseras på deklarationsunderlaget och är därmed en relevant statistik att jämföra med.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten publiceras som Webb-SM, serie FM 20, Aktieägarstatistik och finns även att tillgå som pappersexemplar. Resultatet publiceras även i pressmeddelande och på SCB:s webb-sida under Ekonomi, Finansmarknad. Vissa tabeller finns i SSD.

SM serie FM 20 kan beställas från SCB, Publikationstjänsten, 701 89 ÖREBRO, e-post: publ@scb.se, telefon 019-17 68 00, fax 019-17 64 44.

5.2 Presentation

Presentationen sker i form av tabeller, diagram och text.

5.3 Dokumentation

Intern dokumentation finns på SCB.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Det avidentifierade VPC-materialet kan bearbetas på olika sätt. SCB kan på uppdragsbasis genomföra alternativa redovisningar. Stordatorfiler finns arkiverade för åren 1993-1998 i form av aktieregister och ägarregister.

5.5 Upplysningstjänster

Övriga upplysningar lämnas av Karl Magnusson, tfn 08-506 945 04 och Marianne Biljer, tfn 08-505 942 48 på programmet för Finansmarknad på SCB.